

**Akademia Muzyczna w Krakowie
Studio Muzyki Elektroakustycznej
Związek Kompozytorów Polskich**

Oddział w Krakowie
Prezes - Jerzy Stankiewicz

23. Dni Muzyki Kompozytorów Krakowskich

Sala Kameralna im. M.Stachowskiego
poniedziałek, **13 czerwca** 2011, godz. **21.00**

MAX MATHEWS IN MEMORIAM

program

Max MATHEWS Numerology (1960)
Zbigniew BARGIELSKI **Trans-Sonans**
na taśmę (2010) *

Emmanuel GHENT/Max MATHEWS

Phosphones (1970-71)
Ayane YAMANAKA **Inner conflict**
na puzon i komputer (2011) *
Marcin WIERZBICKI **Imaginary Part of
Life** na MaWe system (2007/2011) *

Jon APPLETON/Max MATHEWS

Precita Eyes on Max (2008)
Alvin CURRAN **TransDadaExpress**
live electronics (2011) *
Krzysztof KNITTEL **Free for Window(s)**
na harfę ISA i gitarę (2011) *

Max MATHEWS - **Radio Baton**

Demonstration (2010)
Elżbieta SIKORA **Widok z okna**
na taśmę (1971)
Roman HAUBENSTOCK-RAMATI
Kreis/Kreise na zespoły równoległe (1972) *
* prawykonanie światowe
* * prawykonanie polskie

wykonawcy

ALVIN CURRAN - elektronika
KRZYSZTOF KNITTEL - ISA Harp
BARTOSZ BURY - puzon
MARCIN WIERZBICKI - elektronika
AYANE YAMANAKA - elektronika
ALEXANDER CHIKMAKOV - gitara
MAREK CHOŁONIEWSKI - koordynacja
LAPTOP ORCHESTRA

Przemysław Dajcz, Ostap Manulyak, Michał
Pawełek, Michał Pał'ko, Stanisław Słowiński,
Marcin Strzelecki, Ayane Yamanaka i inni
ELEKTRONOVA ENSEMBLE

Ewa Baranowska, Bogna Biegus, Kamila
Borowiak, Dobrochna Bratuszewska, Krzysztof
Buratynski, Cinar Timur, Przemysław Dajcz, Anna
Didiova, Agnieszka Kawula, Weronika Kret, Anna
Ludwikowska, Miłosz Lipowiecki, Michał Pał'ko,
Joanna Podkówka, Natalia Siwak, Stanisław
Słowiński, Joanna Tabaczek, Tang Sigi, Aldona
Trybulec, Albert Tu-Van, Ayane Yamanaka,
Katarzyna Zabielska, Krzysztof Żebrowski

Max Mathews (1926 - 2011)

Nazywany ojcem muzyki komputerowej.

Max Mathews, w 1988, w Stanford's Center for Computer Research in Music and Acoustics (CCRMA) gdzie wykładał. fot. Patte Wood

Max Mathews napisał pierwszy program komputerowy do syntezy i wykonywania muzyki. Konstruował generacje programów muzyki komputerowej, projektował instrumenty i urządzenia. Napisał podsumowanie swojej pracy nad muzyką komputerową w "Horyzontach Muzyki Komputerowej", wydania, które miało miejsce w dniach 8-9 marca 1997 roku w Simon Recital Center Szkoły Muzycznej Uniwersytetu Indiana w Bloomington: Wykonawstwo muzyki komputerowej zostało zainicjowane w 1957 roku, kiedy komputer IBM 704 w Nowym Jorku wykonał 17-sekundową kompozycję za pomocą napisanego przeze mnie programu *Music I*. Brzmienia i nuty nie były zachwycające, ale przełom technologiczny został dokonany i nadal rezonuje. *Music I* poprowadził mnie do stworzenia programów *Music II - V*. Wiele innych osób zaprojektowało programy *Music 10*, *Music 360*, *Music 15*, *C-Sound* i *Cmix*. Wiele niezwykłych kompozycji jest obecnie wykonywanych cyfrowo. IBM 704 i jego otoczenie były typowymi urządzeniami laboratoryjnymi i były dużo za wolne aby syntezować dźwięk w czasie rzeczywistym. Algorytmy FM J.Chowninga przyniosły szybkie, tanie cyfrowe układy nadające się do obliczeń w czasie rzeczywistym. Inicjując pracę programu *Groove* w 1970 roku byłem zainteresowany żywym wykonaniem i komputerowym wspomaganie gry wykonawcy. Skonstruowałem kontroler - Batutę Radiową oraz program dyrygencki dające możliwości interpretacji i wykonywania tradycyjnych partytur. Dodatkowo dla współczesnych kompozytorów stało się także atrakcyjnym stworzenie możliwości komputerowego akompaniamentu orkiestrowego dla instrumentalistów wykonujących partie solowe. Wokalisci zawsze preferowali własnych akompaniatorów. Ostatnio dodałem improwizację dającą dodatkowe możliwości pisania algorytmów kompozycyjnych. Mogą zawierać wcześniej skomponowane sekwencje, funkcje przypadkowe, jak również gesty wykonawcy. Algorytmy napisane są w języku C. Od paru lat organizujemy 2-letni kurs na uniwersytecie w Stanford. Ku naszemu zaskoczeniu studenci lubią się uczyć języka C. Wstępnie zakładałem, że będą się czuć w mocy rozkazywać komputerowi wykonania wszystkiego co jest mu dostępne. Max Mathews zmarł 23 kwietnia 2011 roku w wieku lat 84 w San Francisco.

Zbigniew Bargielski, kompozytor; ur. 21 stycznia 1937, Łomża. Studiował prawo na Uniwersytecie im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie (1954-57). W 1958 rozpoczął studia kompozytorskie w warszawskiej Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej pod kierunkiem Tadeusza Szeligowskiego. Po jego śmierci kontynuował je u Bolesława Szabelskiego w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach, uzyskując dyplom w 1964. W latach 1966-67 odbywał studia uzupełniające u Nadii Boulanger w Paryżu, a w 1972 – w Hochschule für Musik w Grazu. W 1986 był stypendystą Deutscher Akademischer Austauschdienst. Jego utwory były wykonywane w wielu krajach Europy, w Stanach Zjednoczonych, Australii i Ameryce Południowej. Zbigniew Bargielski jest laureatem wielu konkursów kompozytorskich. W 1965 otrzymał I nagrodę na Konkursie Młodych Związku Kompozytorów Polskich za *Parades* na orkiestrę (1970). Jego *Kwartet smyczkowy nr 1 „Alpejski”* (1976) uzyskał II nagrodę na Konkursie Kompozytorskim im. Artura Maławskiego w Krakowie w 1976 oraz został wyróżniony w 1981 na Międzynarodowej Trybunie Kompozytorów UNESCO w Paryżu. *Sen mara* na tenor i fortepian do słów Kazimierza Wierzyńskiego (1982) zdobył III nagrodę na Konkursie im. Karola Szymanowskiego w 1982. W 1995 utwór *Trigonalia* na gitarę, akordeon, perkusję i orkiestrę kameralną (1994) był rekomendowany przez Międzynarodową Trybunę Kompozytorów UNESCO w Paryżu. Został odznaczony medalem „Zasłużony dla kultury polskiej” (1990) oraz Krzyżem Oficerskim Polonia Restituta (1995). W 2000 otrzymał w Wiedniu Anton-Benya-Preis, a w 2001 Nagrodę Związku Kompozytorów Polskich. Zbigniew Bargielski obok kompozycji zajmuje się publicystyką i pedagogiką muzyczną. Od 2002 wykłada kompozycję w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, a od 2003 w Akademii Muzycznej w Krakowie. Mieszka w Wiedniu.

Trans-Sonans jest rezultatem połączenia ze sobą dwóch źródeł muzycznych. Pierwszym jest „sztywna” konstrukcja elektroniczna, zbudowana w formie piramidy, gdzie na podstawowy efekt „bicia serca” stopniowo nakładają się (i znikają) następnymi warstwy rytmiczne imitujące instrumenty perkusyjne. Drugim elementem „nałożonym” na element pierwszy jest swobodnie przygotowana kompozycja zawierająca naturalne dźwięki takich instrumentów jak: flety, gitara, harfa, celesta, dzwony oraz innych instrumentów perkusyjnych. Obie warstwy utworu zostały skomponowane niezależnie od siebie; mało tego – dzieli je spora odległość czasu powstania (ok. 25 lat). A więc tak zaproponowaną „mieszankę” dwóch samodzielnych kompozycji można wpisać w pojęcie „MASH-UP”.

Phosphones - Zarówno dźwięk jak i światła sterowane są za pomocą tego samego komputera obsługującego hybrydowy system GROOVE zaprojektowany przez Maxa Mathewsa. Jest to pierwszy przypadek sterowania światła teatralnych za pomocą systemu komputerowego synchronizującego je ze strukturami dźwiękowymi wyznaczającymi ruch tancerzy.

Phosphones to kompozycja Emmanuela Ghenta, z choreografią Mimi Garrard i światłami Jamesa Seawrighta. Wykonanie w Riverside Church, New York City, 19 maja, 2000 podczas 35-lecia retrospektywy Mimi Garrard Dance Company.. Ghent skomponował Phosphones w latach 1970-71 za pomocą systemu GROOVE (zaprojektowanego przez Maxa Mathewsa i FR Moore) w Laboratoriach Bella, New Jersey.

Ayane Yamanaka urodziła się w Japonii w 1987 roku. W latach 2003 - 2010 studiowała w Irlandii uzyskując dyplom licencjacki z kompozycji w klasie prof. Jane O'Leary. Obecnie mieszka w Krakowie i przebywa na stażu w Akademii Muzycznej w Krakowie, dzięki stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Studiuje kompozycję komputerową pod kierunkiem prof. Marka Choloniewskiego oraz kompozycję instrumentalną w klasie Prof. Marcela Chyżyńskiego. Jej ostatnią kompozycją „Blackbird” zdobyła wyróżnienie w konkursie Jerome Hynes. Uczestniczyła w wielu warsztatach kompozytorskich. Jej utwory były wielokrotnie wykonywane w Irlandii i Polsce. Ayane studiowała fortepian w klasie prof. Davida Mooneya. Uczestniczyła w klasach mistrzowskich Angeli Hewitt, Barry Douglasa, Vanessa Latache, Douglasa Humphreysa, Hui-Ying Liu oraz Ronana O'Hara. Otrzymała stypendium Fr Mahar Music Bursary w 2006 roku. Wykonywała wiele koncertów, m.in. Koncert Fortepianowy Nr. 2 Szostakowicza, a także Koncert Fortepianowy nr. 20 Mozarta.

Marcin Mateusz Wierzbicki, (1969) kompozytor i pedagog. W latach 1994–2007 pracował jako asystent, później jako adiunkt w Studio Muzyki Komputerowej Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie. Laureat II nagrody na Konkursie Kompozytorskim *Muzyka ogrodowa* w Krakowie (2001), II nagrody na Konkursie Kompozytorskim im. T. Bairda w Warszawie (2001) oraz III nagrody na IV Międzynarodowym Konkursie Młodych Kompozytorów im. A. Panufnika w Krakowie (2002). Wielokrotny stypendysta Centre Acanthes oraz DAAD. Deleгат na Międzynarodową Konferencję Muzyki Komputerowej (*ICMC*; Berlin 2000, Göteborg 2002, Barcelona 2005). Oprócz prowadzenia zajęć z muzyki elektronicznej w Studio Muzyki Komputerowej AMFC w Warszawie, często wygłasza odczyty, referaty i prowadzi wykłady na innych uczelniach w kraju i zagranicą w ramach sympozjów, konferencji naukowych czy różnych form wymiany nauczycieli akademickich. W roku 2005 prowadził, jako uczestnik programu *Socrates/Erasmus*, zajęcia w Hochschule für Musik und darstellende Kunst w Stuttgarcie.

Jego utwory wykonywane były na wielu festiwalach muzyki współczesnej, m.in. takich, jak: Laboratorium Muzyki Współczesnej, Śląskie Dni Muzyki Współczesnej, Forum im. W. Lutosławskiego, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej *Warszawska Jesień*, Festiwal *Audio-Art* w Krakowie, *Musica Polonica Nova* we Wrocławiu, Festiwal *Synthèse* w Bourges (2001-06) oraz zagranicą, m.in. w Niemczech, Francji, Luksemburgu, Kanadzie, Korei Południowej i USA. Jako kompozytor M. Wierzbicki specjalizuje się w muzyce elektronicznej.

Precita Eyes on Max wykonanie 4 listopada 2008 roku na UC Santa Cruz - zajęcia z History, Literature & Technology of Electronic Music class.

Alvin Curran ur. 1938, Providence, Rhode Island. W wieku lat pięciu rozpoczął naukę gry na fortepianie, puzonie, grywał w zespołach marszowych, pieśniach żydowskich, koncertach jazzowych i zespole tanecznym jego ojca. Stał się artystą w wieku lat 13 na jabłoni należącej do jego przyjaciela, poety Clarka Coolidge. Słuchał Spike Jonesa, Rhode Island Philharmonic, Satcymo, The Boston Symphony Orchestra, Art Tatum, Charlie Parkera, The Band of America, Theloniusa Monka, Gerry Mulligan, Milesa Davisa, Coltrane'a, Bartoka i Christiana Wolffa. Studiował kompozycję u Rona Nelsona (B.A. Brown University 1960), w klasie Elliotta Cartera i Mela Powella (M.Mus., Yale School of Music 1963). W okresie wakacji letnich odbywał europejskie trasy koncertowe z „Brunotes”/ Holland American Line, z zespołem Greek Dance Band w Catskills, a także w Dunes Hotel w Las Vegas. Kontynuował studia i przyjaźń z Carterem w Berlinie (1964 Ford Foundation Grant), współpracował ze Strawińskim, Xenakisem, Berio, Yuji Takahashi, Andriessenem, Remo Remotti, a przede wszystkim Rzewskim. Przybył do Darmstadt, współpracował z Babbitem i Earl Brownem, słuchał Stockhausena i Ligetiego. Przeniósł się do Rzymu z Joel Chadabe gdzie grywał na fortepianie w barach przy via Veneto, spotkał Franco Evangelisti i Corneliusa Cardew. Z zespołem MUSICA ELETTRONICA VIVA w latach 1966 -1971 w Rzymie wykonał ponad 200 koncertów w Europie, a w Stanach Zjednoczonych z Teitelbaumem i Rzewskim, a także z Carolem Plantamura, Ivanem Vandrosem, Alanem Bryantem i Jonem Phetteplace; Współpracował artystycznie z Giuseppe Chiari, Edith Schloss, AMM, Cardew, Steve Lacy, Michelangelo Pistoletto, Steve ben Israel, Anthony Braxton, Simone Forti, Steve Reich, Joan La Barbara, Michael Nyman, La Monte Young, Trisha Brown, Ashley, Behrman, Gordon Mumma, Alvin Lucier, Larry Austin, Bill Smith, Ketoff, Robert Moog, Nuova Consonanza, MEV2, Meme Perlini, Mario Ricci, Maria Monti, Prima Materia, Ron Bunzl, Phil Glass, Charlemagne Palestine, Terry Riley, George Lewis, Evan Parker, Gregory Reeves, Serge Tcherepnin, Kosugi, Pula, Maryanne Amacher, John Cage, David Tudor, Morton Feldman. Scelsi stał się jego przyjacielem i mentorem.

Krzysztof Knittel – ur. 1947 w Warszawie, studiował reżyserię dźwięku i kompozycję w PWSM im. F. Chopina w Warszawie (pod kierunkiem T. Bairda, A. Dobrowolskiego i W. Kotońskiego). Od 1973 pracował w Studio Eksperymentalnym Polskiego Radia, a w 1978 także w CCPA w Buffalo (USA). Pisze na orkiestrę, chóry, zespoły kameralne, realizuje muzykę komputerową, komponuje dla baletu, teatru, filmu, tworzy instalacje dźwiękowe. Jako wykonawca swoich utworów występował w

Europie, w Azji, w Ameryce Północnej i Południowej. Jest współtwórcą grup muzyki improwizowanej: Grupy Kompozytorskiej KEW (1974-76), Niezależnego Studia Muzyki Elektroakustycznej (1982-84), Pociągu Towarowego (1986), European Improvisation Orchestra (1996-98), grupy CH&K&K (1999), Kawalerowie błotni (2003). W latach 1995-98 był dyrektorem festiwalu Warszawska Jesień; 1999-2003 prezesem Związku Kompozytorów Polskich. Od 2005 roku przewodniczący Polskiej Rady Muzycznej. Od 2006 roku prowadzi utworzony przez siebie międzynarodowy festiwal muzyki improwizowanej Ad Libitum. Wykłada w akademiach muzycznych w Łodzi i Krakowie. Otrzymał Nagrodę Solidarności w dziedzinie muzyki (1985), Nagrodę im. Kamila Cypriana Norwida (2003) i Związku Kompozytorów Polskich (2003). W 1998 r. został nagrodzony przez nowojorską Foundation for Contemporary Performance Arts.

Free for Window(s) Wieloznaczny? Gdy coś się zmienia, np. sprzęt elektroniczny czy program komputerowy, rzeczywistość mieni się od znaczeń, od nowych pojęć i prób przystosowania tego, co już znane i "oswojone" do świata nowych praktyk. Tak jest właśnie w moim przypadku - "przesiadam się" właśnie z systemu Windows (laptop Acer) oraz interfejsu EMU 1616 na Macbooka Pro z interfejsem RME Wireface 800. Nieśmiało włączam też system MaWe (stworzony przez Marka Choloniewskiego i Marcina Wierzbickiego) i jeszcze nawet nie wiem, czy uda mi się już teraz, na samym początku, wydobyć z tych nowych dla mnie programów jakiś sensowny dźwięk... Ale na pewno zaistnieje w tym utworze dobry stary PC, którym sterować będzie zbudowana przez Piotra Sycha ramka D4 o kształcie pustej ramy okiennej, tutaj w Krakowie znana powszechnie pod nazwą harfy ISA... Krótko mówiąc - free improv w Windowście na starym peccie.

Krzysztof Knittel - 2.06.2011.

Elżbieta Sikora (ur. 20 października 1943 we Lwowie). Ukończyła studia na Wydziale Reżyserii Muzycznej u Antoniego Karuzasa w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie. W latach 1968-70 studiowała muzykę elektroakustyczną w paryskiej Groupe de Recherches Musicales pod kierunkiem Pierre'a Schaeffera i François Bayle'a. Po powrocie do Warszawy odbyła studia kompozytorskie w klasie Tadeusza Bairda i Zbigniewa Rudzińskiego w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej. W 1973 wraz z Krzysztofem Knittel i Wojciechem Michniewskim utworzyła grupę kompozytorską KEW, z którą występowała na koncertach w Polsce, Szwecji, Austrii i Niemczech. Od 1981 mieszka we Francji. Uczestniczyła w kursie muzyki komputerowej w IRCAM, uzupełniała naukę kompozycji u Betsy Jolas. Jako stypendystka Rządu Francuskiego, miasta Mannheim i Fundacji Kościuszkowskiej pracowała pod kierunkiem Johna Chowninga w Centrum Badań Komputerowych Muzyki i Akustyki (CCRMA) przy Stanford University w Kalifornii. W 1999 uzyskała tytuł doktora w zakresie kompozycji w Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Obecnie jest profesorem Konserwatorium w Angoulême, gdzie prowadzi zajęcia z kompozycji muzyki elektroakustycznej oraz warsztaty dźwiękowe w Ecole Supérieure de l'Image w Angoulême.

Max Mathews Radio Baton Demonstration

Recorded: April 7, 2010 at Stanford University

In the late 1950s computer music pioneer Dr. Max Mathews created MUSIC, the first widely used music synthesis program while working in the Acoustic Research Group at Bell Telephone Laboratories. Over the next forty years at Bell Labs and then at the Center for Computer Research in Music and Acoustics at Stanford University, Mathews advanced and refined digital computer music synthesis. In this video Mathews describes and demonstrates his Radio Baton Controller and Conductor software program and performs brief selections by Bach, Chopin, Beethoven and Appleton. A Radio Baton is an electronic instrument with two baton controllers and a receiving base called the antenna. In the end of each baton is a small radio transmitter. As the batons are moved over the receiving base, four antennas in the base are able to determine the batons' location in three-dimensional space. The movement of the batons through space are converted into instructions determining how the music is to be synthesized. The Radio Baton Conductor Model uses the model of an orchestra conductor controlling the musical tempo, dynamics and expression of the piece. The Conductor program puts the pitches and the durations of the notes in a score that the computer reads as a sequence of beats in the computer memory. The conductor can move the batons around with his two hands, controlling six variables, and assign these variables to whatever functions in the music are important at any instant of the music. When asked if the radio baton was a successful instrument, Mathews answered, "I suspect actually it was too successful. It may have made music too easy to play. But my vision there, and the vision I think I got from John Chowning was that everyone could have his own orchestra and could interpret music according to his particular feelings about it. And that this might be a much more satisfying way than simply sitting and listening to a recording or simply listening to a concert in a concert hall."

Roman Haubenstock-Ramati (ur. 27 lutego 1919 w Krakowie, zm. 3 marca 1994 w Wiedniu) – polski i austriacki kompozytor żydowskiego pochodzenia, redaktor muzyczny, który pracował w [Krakowie](#), [Tel-Awivie](#) i w [Wiedniu](#). Haubenstock-Ramati studiował kompozycję, teorię muzyki, grę na skrzypcach i filozofię w [Krakowie](#) i we [Lwowie](#) w latach 1937-1940. Wśród jego nauczycieli byli [Artur Malawski](#) i [Józef Koffler](#). Był szefem oddziału muzycznego [Radia Kraków](#). Od 1950 roku był profesorem na Akademii Muzycznej w [Tel-Awivie](#), gdzie doprowadził do utworzenia centralnej biblioteki muzycznej. W 1957 roku otrzymał półroczne stypendium akademii [muzyki konkretnej](#). Od 1958 roku był redaktorem nowej muzyki dla Universal Edition w [Wiedniu](#). Ponadto wygłosił gościnne wykłady i seminaria w [Tel-Awivie](#), [Sztokholmie](#), [Darmstadt](#), [Bilthoven](#) i [Buenos Aires](#), a od 1973 był profesorem Wyższej Szkoły Muzycznej w [Wiedniu](#).

Kreis i Kreise - dwie niezależne partytury RHR wykonywane równocześnie przez dwa zespoły (ENO/ENE/LO/LE) powiązane historią alternatywnej sceny Studia Muzyki Elektroakustycznej.

Orkiestra ElektroNova to zespół o zmiennym składzie, którego działalność została zainicjowana przez Marka Choloniewskiego 26 lutego 2009 roku w Studio Muzyki Elektroakustycznej. Występuje z autonomicznymi koncertami dwa razy w roku, 26 lutego i marca. W ramach ostatniego koncertu OEN 26 marca b.r. zainicjowano działalność zespołu **Laptop Ensemble**, który w koncercie występuje w pomniejszonym składzie jako **Laptop Orchestra** i łączy się z kameralną odmianą **OEN**, czyli **ElektroNova Ensemble**. W ten sposób zachowujemy 2 koncerty OEN w roku i jak na razie jeden LE. **LO** podobnie jak **LE** wykonuje muzykę z użyciem laptopów "akustycznych", z wykorzystaniem wyłącznie wewnętrznych głośników o ograniczonej dynamice i skromnych możliwościach brzmieniowych. To ograniczenie wykorzystywane jest do uzyskania szczególnych wartości przestrzennych ruchomych struktur dźwiękowych o niewielkim ambitusie dynamicznym i częstotliwościowym.